

PAPAKILO

Hawaiian Newspapers Collection [Menu](#) ▾

Translate
wehewehe.org

[Ka Malamalama o Hawaii, Ka Lei Rose o Hawaii](#) / [Ka Lei Rose o Hawaii 15 April 1898](#)
/ [O Keaha ke Aloha Aina?](#)

Ka Lei Rose o Hawaii, Volume I, Number 5, 15 April 1898 — O Keaha ke Aloha Aina? [ARTICLE]

[Back](#)

O Keaha ke Aloha Aina?

E na makamaka a me na hoa'loha a me ka iahui mai Hawaii a Niihau, ke kau ae la ka ninau maluna imua o kakou a pau, ei ana, o keaha la ke aloha aina? Ina o keia ka ninan, o ka makemake o ka hai aku i ka haina, alaila, eia ka makou pane.

~~1—O ke aloha aina, oia no ka mahi i ka aina, o ke kipulu i ka aina, o ke kanu i ka aina, o ka hooulu i ka aina, a o ka hoomahuahua ana i na pomaikai a pau maluna o ka aina, oia ke aloha aina,~~

2—O ke aloha aina, oia no ka hua o ka aina, aole e moraki, aole e kuai, aole e hoolimalima loihi aole hoi e haawi wale aku na hai e noho wale mai me kou maopopo ole i kon kuleana a me na mea ano like, aka o ka mahi ana hooulu ana i na mea a pau maluna o ka aina a hoochua mai hoi i na

pōmaikai mai luna mai o kou aina; oia ke aloha
aina. Aohe aloha aina e ae o keia wale no, a o
keia wale no ka makou mau mahele nui. i manao
ai elua

Ua maopopo i keau o ka manawa e nee nei,
malalo o na hooponopono ana a keia aupuni i ka
lahui Hawii a me na lahui e ae iwaena o kakou,
ina paha o keia ka kakou mau kalai aupuni ana
iloko o keia mau makahiki eono a keu e hele nei
i ka hiku, ina la paha penei ke hoike nei kakou
i ko kakou aloha ana i ka aina, mamuli o ka ulu ana
mai o na mala Kalo, uala, Ipu, Kuliua, Mai a a me
na mea ulu e ae a pau he nui, ke holo nei na wahi
Moa me na Kaka, hanai hoi na wahi puaa a pela
aku, heaha ka kakou e olelo ai, cia ka manou e
pane ai:

“Aohe hana a ka uhikoa
Ua kau ke poo i ka uluna,
O ka moe hoi a Moi
A ke kahuna mana o Haupū.”

Ma keia mau kumuhana a ninau, he mau
kumu nui hou aku no kekahi a makou e make-
make nei e hoike aku imua o kakou, aka, ma keia
mau maele e hoika ia aku nei, ua lama ua pilipono
maikai maoli iho la no ia no keia au o ka manawa
e nee a wiwi nei, me ka hooaka'uka'ulua ole iho.

Nolaila. ke makemake nei makou e hoomohala

maikai aku i ko makou mau makamaka a me na hoa aloha a me ka lahui oiwi, i ka manao nui o ko kakou mau kanawai e haawi wale ana i na kanaka a pau i na aina aupuni a me na aina lei alii, i kuleana ole ia kakou e loa i ke au o ko kakou noho ana. **Moi**, aka, a hiki mai la i keia wa, ke kono ia mai nei ia kakou a pau na kanaka Hawaii, e hele e hookuleana i na aina i hookuleana ole ia ia kakou mamua e hookuleana, i ko makou manao ana, he hana nui a kaulana loa keia i oi loa aku i ko Kamehameha i hana III ai, oiai hoi, ua noke iho nei kakou na kanaka Hawaii i ka uhauha moraki, kuai, a hoolimalima i ko lakou mau wahi kuleana a ua pau, a noho ilihune a pololi a nele pu me ka noho ana, nolaila, eaha ana kakou? Eia ka ka Haku; e hele mai oukou a pau io'u nei e ka poe luhia me ka poe kaumaha, a na'u no oukou e hoomaha aku. Eia hoi ka ke aupuni Repubalika; e ka hea ana i na kanaka Hawaii a pau i nele i ka aina ole, e hele mai oukou a pau io'u nei, (**A**upuni Repubalika) a na'u oukou e haawi aku i apana aina pakahi.

Ke lawe pu mai nei no hoi makou o e hoike aku imua o oukou kou i ka manao nui o ko kakou mau kanawai i hoololi ia i ke kau ku i ka-wa o ka A. D. 1895. oia hoi na aina e pili ana i ka lehulehu, a me a me na hoololi o ka pauku 36. 39 a me 40 o ke kanawai Kivila e pili ana i ka malama ana i na aina aupuni, pauku 42 o ke kanawai Kivila, mokuna

44 o na kanawai o ka makahiki 1376, mokuna 5 o na kanawai o ka makahiki 1878 a me na kanawai Helu 48 o na kakawai o ke anpuni Provisionale o ko Hawaii paeaina, Pauku 43 a me 44 o ke kanawai Kivila, e pili ana i ka hoolilo ana i na aina aupuni, a pela aku. A ia ma ka pauku 9 o keia kanawai ua haawii ka mana i na Komisina mamuli o ka apono ana o ka Aha Kahuna a na na Komisina ka mana e haawi aku i ua aina nei i kela me keia mea e makemake ana e lawe i aina nona, a hookuonoono e like me ke kanawai.

O ka manao o ke kanawai e ku nei, a ia ma ka pauku 33 o keia kanawai e pili ana i ko ke kanaka ano lawe ana mai a hookuonoono, ua hoakaka ia penei: “E loa no i ka mea noi he elua makahiki ka loihi o ka manawa mai ka wa ahu o lilo ai i ka mea noi, no ke kukulu ana i ka hale a me na mea a pau e pili ana i ka pono o ka aina, a hiki ka piha ana oia manawa, ua hiki oia ke kukulu i na hana a hooulu i na mea kanu, mahiai- a hana i na hana a pau e ulu mai ai na pomaikai mai luna mai o ka ainh, ke lawe nei makou i keia malalo o ke kuhikuhi pokole ana aku ia kakou i ka manao o ko kakou kanawai, e hoakaka ana i ke ano o ko ke kanaka hookuleana ana, he nui a laula ka manao o o ke kanawai e hoakaka ana i na mea a pau i hiki ai i kela a me keia mea noi ke hooponopono i ka aina, elike me na kuhikuhi a me na alakai ana a

ke kanawai, aole makou i makaukau loa i na ka-
 nawai e pili ana i ka hookuonoono ana o na mea
 a pau e noi ana i ke aupuni ma o kona mau a
 kena la, aka, ua maopopo no o ka mea e noi ana
 e hoike ia mai ana no iaia i ka mea noi aku, na
 kuhikuhi ana a pau a ke kanawai ke noi kakou,
 nolaila, ke olelo nei makou, ina i aloha kekahi i
 ka aina, o ka makou wale no e e kuhikuhi aku ai,
 e heie i na Ekena o ke aupuni i apana aina, a loa
 mai lawelawe na lima a mahiai i ka honua kahi e
 hooulu ia ai ka ai e ola ai ke kino, kahi e ku ai
 ka hale ka mea e malu ai ke poo e kuonoono ai
 ka noho ana, o keia ka makou e olelo nei oia ke
 ke aloha aina oiaio, ke kalaiaina noeau aohe alo-
 ha aina e ae, a aohe kalaiaina noeau e ae o keia
 hookah, wale no.

This article has been automatically clipped from the Ka Lei Rose o Hawaii 15 April 1898,
 organised into a single column, then optimised for display on your computer screen. As
 a result, it may not look exactly as it did on the original page. The article can be seen in
 its original form in the [page view](#).